

LÕUNA-EESTI LASTE JA NOORTE
VAIMSE TERVISE KESKUS

Haiqlasse tulek

on mõnikord uus ja sageli keeruline olukord nii lapsevanematele kui lapsele. Seetõttu on tähtis haiqlasse tuleku põhjusi ja eesmärki lapsele eelnevalt selgitada. Parima ravitulemuse saavutamiseks on oluline jagada tervishoiutöötajatega võimalikult põhjalikku infot lapse tervises seisundi ja seda mõjutavate olude kõikide aspektide kohta.

Sama oluline on lapsevanema ja lapse enda informeeritus haiglas toimuvast. See võimaldab vanematel tõhusamalt suhelda tervishoiutöötajatega ja osaleda raviotsuste tegemisel.

VALMISTUMINE HAIGLASSE TULEKUKS

Mida kaasa võtta?

Haiglasse vormistamiseks on vajalikud nii lapse kui lapsevanema/eestkostja isikut tõendavad **dokumendid**. Kaasa tuleks võtta eelnevalt lapse kohta koostatud asjassepuutuvad dokumendid (lapse iseloomustus, suunamiskiri ja/või saatekiri jms.). Ravimitest, mida laps igapäevaselt tarvitab, tuleb informeerida lapse raviarsti ning **ravimid** koos raviskeemiga anda osakonna õele.

Kindlasti on lapsel haiglas vajalikud:

- **isiklikud hügieenitarbed** (hambahari, hambapasta, pesemisvahendid jms),
- **mugavad magamisriided,**
- **vahetusjalanõud,**
- **igapäevaseks kandmiseks mõeldud mugavad riided.**

Kooliperioodil tuleb kaasa võtta **õppevahendid**, et laps saaks haiglaõppes osaleda ega jääks haiglas viibides õppetööst maha.

Haiglasse tulles tasub teada:

Osakonna ruumides (v.a tualettruumid) on videojärelvalve ning kehtivad al-
lolevad sisekorra eeskirjad, mida tuleb haiglas viibimise ajal järgida.

- Osakonnas järgitakse riigis kehtestatud õigusakte (Tubakaseadus § 27; § 28; Alkoholiseadus; Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seadus). Nendest tulenevalt on alaealistel keelatud suitsetamine, suitsuvaba tubakatoote ja tubakatootega sarnaselt kasutatava

toote tarvitamine ja tubakatoodete omamine; alkoholi ja narkootiliste ainete omamine ning tarvitamine. Seaduste eiramisel on valvepersonal kohustatud koheselt teavitama politseid.

- Haiglas ei ole patsientidel lubatud omada terariistu (käärid, žiletid jms), millega võib kahjustada iseennast või kaaslasi. Samuti pole lubatud omada välgumihklit ja tuletikke. Keelatud esemete olemasolu kahtlusel on personalil õigus patsiendi isiklikud asjad läbi vaadata ning keelatud esemete leidmisel need hoiustada.
- Osakonnas võib kasutada isiklikku MP3-mängijat, kuid pole lubatud sülearvuti, PSP ja teiste internetivõrku ühenduvate elektroonikaseadmete kasutamine.
- Osakonnas viibivalt lapselt oodatakse endasse ja teistesse lugupidavat suhtumist ning käitumist. Lubatud ei ole ebatsensuurse sõnavara kasutamine ja vägivaldne käitumine kaaslaste ega valvepersonaliga suhtes.
- Haiglas viibivalt lapselt oodatakse hoolivat suhtumist enda ümbrusse ja osakonna inventari. Seda ei ole lubatud sihilikult rikkuda, lõhkuda ega omavoliliselt ümber paigutada.
- Osakonnas ei ole lubatud pildistada, filmida ega salvestada heli. Selliste tegevuste kahtlusel on valvepersonalil õigus kontrollida mobiiltelefoni vastavaid faile ning need kustutada.

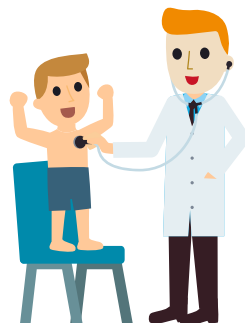
Haigla personal hindab kliinilise jälgimise käigus ka lapse sisekorra eeskirjadest kinnipidamist ning sisekorra eeskirja rikkumise korral püüab mõjutusvahendeid kasutades saavutada lapse käitumise positiivse muutuse. Täpsemalt räägitakse võimalikest mõjutusvahenditest lapse haiglasse saabumisel.

Tegevus haiglas toimub vastavalt päevakavale, mida haiglas viibijatel on vajalik järgida.

VIIBIMINE HAIGLAS

Haiglasse saabumine

Haiglasse saabumise soovitatav kellaaeg on ajavahe-
mikus 9:30 – 10:30. Haiglasse tulekul peaks varuma
aega vestlusteks raviarsti ja õega ning osakonnaga
tutvumiseks. Osakonda jõudes tutvustab õde lapsele
ja saatjale/perele osakonda, päevakava ja näitab palatit, abistab isiklike asja-
de paigutamisel. Osakonna töötajate kohuseks on koos lapse ja saatjaga läbi
vaadata haiglasse kaasa võetud isiklikud asjad. Vanemate/saatja kohtumine
raviarstiga toimub tavapäraselt lapse haiglasse tuleku päeval, kuid võib konk-
reetsest olukorrast tulenevalt toimuda ka mõnel muul ajal. Peale majutumist
ning vestlust õega tutvustatakse last kaaspatientsidele ning kaasatakse ühis-
tegevustesse.

Erinevad ruumid osakonnas

Osakonnas on ühe- ja kahekohalised palatid. Peale palatite on osakonnas eri-
nevaid ruume, kus haiglapersonali juhendamisel kaaspatientsidega aega vee-
ta vastavalt päevakavas ettenähtule.

Tegevustoas meisterdatakse, joonistatakse, maalitakse ja tehakse muid aren-
davaid ning lõbusaid tegevusi tegevusjuhendaja juhendamisel.

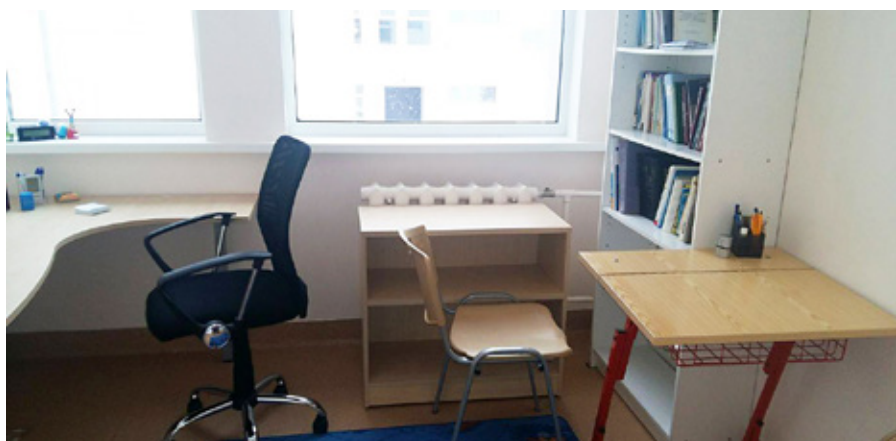
Mõlemal osakonnal on oma piiratud **õueala**, kus on võimalik värskes õhus viibida ja sportlike mängu harrastada.

Vastavalt osakonna päevaplaanile vaadatakse **teleriruumis** ühiselt telesaateid ja filme. Osakonnas on olemas valik eakohaseid filme.

Klassiruumis toimub kooliperioodidel esmaspäevast reedeni õpetajate juhendamisel õppetöö vastavalt iga lapse õpijärjele.

Mida haiglas viibimise ajal tehakse?

Haiglas läbiviidavad lapse tervises seisundiga seotud tegevused sõltuvad haiglasse tuleku eesmärgist, mis võivad olla erinevad:

- 1) vaimse tervise probleemide täpsustamine ja nende põhjuste selgitamine e. diagnoosimine
- 2) tervisekaebuste leevendamine e. ravi
- 3) edasise tegevusplaani koostamine, et lapse tervis püsiks tasakaalus ja puuduks vajadus edaspidi uuesti haiglasse tulla

Lapse terviseprobleemide põhjuste selgitamiseks ja/või raviks haiglas läbiviidavad tegevused toimuvad lapse raviarsti poolt koostatud uuringu/raviplaani alusel. Selle alusel suunatakse laps erinevate spetsialistide juurde täpsustavateks uuringuteks (näiteks psühholoogi või logopeedi juurde), vajaduse ilmnemisel lisauuringutele (näiteks EEG, vereanalüüs jms) või mõne teise eriarsti konsultatsioonile. Lapse vaimse tervise probleemide täpsustamisel osaleb spetsialistide meeskond, kus igal meeskonna liikmel on väga oluline roll.

Sageli on vajalik koostöö teistegi lapse elus oluliste inimestega, nagu näiteks lasteaia- või kooliõpetaja, kodukoha sotsiaaltöötaja jne. Kohtumisi, kus osalevad paljud väljaspool haiglat lapse elus olulised täiskasvanud ning haigla spetsialistid nimetatakse võrgustikukohtumisteks.

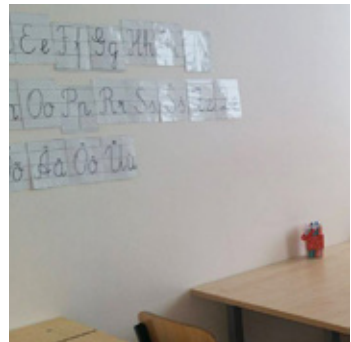
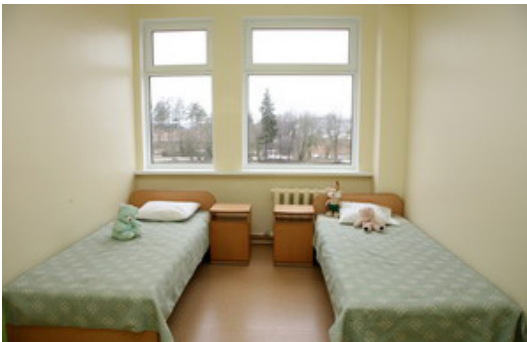
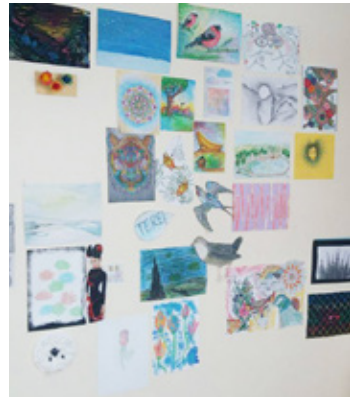
Kõikide andmete, uuringute tulemuste ja kliinilise jälgimise alusel tehakse otsus lapse seisundi kohta ning antakse tagasiside vanematele ning lapsele endale tema arusaamisvõime piires. Vajadusel määratakse lapsele ravi ja/või antakse haiglast lahkumisel kirjalikud soovituselised õppetingimuste osas haridusasutustele.

Lapsed viibivad haiglas personali järelvalve all ning neid abistatakse vajadusel igapäevatoimingute osas. Lapse seisundi hindamiseks on väga vajalik haiglas toimuv lapse kliiniline jälgimine. Kliiniline jälgimine tähendab lapse käitumise, suhtlemise jms pidevat vaatlust personali poolt kogu haiglas viibimise aja jooksul.

Kuni 10 a lapsed saavad vajaduse korral (vajaduse otsustab arst koos lapsevanemaga) viibida haiglas koos vanemaga või mõne teise täiskasvanud pereliikmaga. Lapsevanemalt või teiselt täiskasvanult, kes viibib haiglas koos lapsega, ootame koostöös haigla personaliga lapse toetamist päevakavas ettenähtud tegevustes osalemisel, lapse järelvalve tagamisel ning vajalike uuringute läbiviimisel.

Lapse haiglas viibimisel ei ole vaja tema eest tasuda voodipäevatasu. Kuni 10 a lapse täiskasvanud saatja maksab voodipäevatasu vastavalt Kliinikumi hinnakirjale.

Erandkorras on võimalik ka üle 10 a lapse haiglas viibimine koos täiskasvanuga, sellisel juhul peab täiskasvanu ise enda eest tasuma ööpäevatasu vastavalt Kliinikumis kehtestatud hinnakirjale.

LAPSE RAVIMEESKONDA KUULUVAD

Lastepsühhiaater on arst, kes täpsustab vestluses lapse ja tema vanemaga võimalikke lapsel esinevaid psüühikahäire tunnuseid. Vestluses saadud ning lapse kohta olemas olevates asjakohastes dokumentides toodud andmetele tuginedes koostab arst edasise uuringu- ja raviplaani. Selle plaani alusel suunatakse laps teiste meeskonna spetsialistide juurde uuringutele. Kehalise haiguse kahtluse tekkimisel või kehaliste kaebuste ilmnemisel suunab arst lapse mõne teise eriarsti konsultatsioonile või lisauuringutele.

Arst-resident on spetsialisti väljaõppes olev arst, kes viib lastepsühhiaatri juhendamisel läbi samu tegevusi nagu on loetletud lastepsühhiaatri tegevuste tutvustuses.

Kliiniline psühholoog viib läbi mitmesuguseid standardiseeritud psühholoogilisi teste lapse seisundi hindamiseks; mõnikord annab lapsele ja/või tema vanematele ja/või õpetajatele täita küsimustikke; osutab arsti suunamisel lapsele ja perele psühhoterapeutilist abi.

Kliiniline logopeed annab lapsele erinevaid ülesandeid, mille abil hindab lapse suulise ja kirjaliku kõne oskust. Meie eripedagoogilise haridusega kliinilised logopeedid viivad läbi eelkooliealiste laste arengut hindavat PEP-R testi.

Õde osaleb igapäevaselt lapse kliinilises jälgimises; jälgib lapse tervise seisundit ja talle määratud ravimite mõju, viib läbi uuringu/raviplaanis määratud öendustoiminguid (näit teeb EKG, võtab vereanalüüsi jms); vajadusel nõustab ja juhendab lapsega haiglas viibivat täiskasvanut lapsega toimetulekul, viib läbi grupitööd.

Sotsiaaltöötaja aitab lahendada lapse vaimset tervist mõjutavaid sotsiaalseid probleeme, korraldab võrgustikutööd, nõustab lapsevanemaid

Tegevusjuhendaja planeerib ja viib läbi igapäevaseid vabaajategevusi osakonna sees kui ka vabaõhutegevuste ajal, osaleb laste kliinilisel jälgimisel.

Õpetaja viib läbi õppetööd ja annab lapse haiglast lahkumisel omapoolsed soovituselapse õppetöö edasiseks korraldamiseks eripedagoogilisest vaatenurgast lähtuvalt.

Hooldaja abistab vajadusel last igapäevatoimingute osas, aitab last päevakavas ettenähtud tegevustes osalemisel ning osaleb ka lapse kliinilisel jälgimisel.

SÖÖMINE

- Haiglas on kolm põhisöögikorda ning õhtuode. Söömine toimub päevakavas ettenähtud kellaaegadel. Kui laps ei saa selleks ettenähtud ajal söögikorral osaleda (viibib näiteks uuringul), siis saab laps oma toidu hiljem. Lapse söögikorrad võivad olla tavapärasest erinevad ka juhtudel, kui see on vajalik tema terviseprobleemidest tulenevalt ning on üks osa tema raviprotsessist.
- Tervisest tulenevate näidustuste olemasolul on võimalik lapsele pakkuda eridieeti
- Kui lapsel on haiglas isiklikku toitu või maiustusi, siis soovime neid süüa peale haiglas pakutavat toitu - sellele lisaks, mitte selle asemel.
- Laste isiklikke kergesti riknevaid toite, jooke ja maiustusi hoiustatakse selleks ettenähtud külmkapis, mitte palatites.
- Väljaspool osakonda asuvat haigla kohvikut on võimalik külastada tööpäevadel vastavalt võimalustele ja töötaja saatel.

HAIGLAÕPE

- Haiglas on olemas kogemustega haiglaõpetajad, kes juhendavad lapsi õppimises (1-2 õppetundi päevas, individuaalselt või 1-4 lapsega grupis). Õpetaja toetab lapse õpimotivatsiooni ja aitab säilitada järjepidevust õpingutes, kuid arvestab sealjuures alati lapse tervisliku seisundi, tehtavate uuringute ning protseduuridega.
- Õppetöök on vajalikud lapse enda õppevahendid ja vanema nõusolek kooliga suhtlemiseks.
- Vajadusel on koolitöö läbiviimiseks võimalik koos õpetajaga külastada e-kooli/stuudiumi ja kasutada teisi internetikeskonna võimalusi.
- Õpetajad on osakonnas tööpäeviti kl 9-15.

JALUTUSKÄIGUD

- Väljaspool osakonda viibib laps kokkuleppel raviarstiga ning alati täiskasvanud saatjaga (osakonna töötajad, vanemad või mõni teine täiskasvanu, kelle suhtes on lapsevanema/lapse seadusliku esindaja nõusolek)
- Ühisel õues viibimisel peavad lapsed viibima teiste laste juures, personali vaatluskaugusel ega tohi omavoliliselt kaaslastest ning personalist eemalduda.
- Noorukiteosakonnas viibivate laste vabaõhu tegevused toimuvad piiratud õuealal, lasteosakonnas viibivad lapsed käivad jalutuskäikudel ka väljaspool õueala.

PUHKEAEG

- Päevane puhkeaeg on mõeldud energia taastamiseks, puhkuseks ja vaikselt keskkonna tagamiseks neile, kes oma tervisest või vanusest tulenevatel põhjustel vajavad päevast uneaega.
- Puhkeajal viibitakse oma palatis, kus saab tegeleda vaiksete rahulike tegevustega (näit. lugemine, õppimine jms)

TELESAADETE VAATAMINE

- Saadete ja filmide vaatamine toimub vastavalt päevakavale.

TELEFONI KASUTAMINE

- Laste isiklike mobiiltelefone ja -tarvikuid hoiustatakse garderoobis nimelises lukustatavas kapis.
- Mobiiltelefoni kasutatakse selleks päevakavas ettenähtud ajal oma palatis.
- Isikliku mobiiltelefoni andmine kaaslasele kasutamiseks pole lubatud.
- Osakonna telefoni kasutamisel, kui lapsel on vajalik helistada oma lähedastele, valib telefonil numbri osakonna töötaja.
- Lapse telefonikasutust vastavalt kokkulepetele jälgib vajadusel osakonna töötaja.

KÜLASTAMINE

- Soovituslikud külastusajad osakonnas on tööpäeviti kl 15.00 - 19.00 ja nädalavahetustel kl 10.00 - 19.00.
- Last külastavate isikute osas lepitakse kokku haiglasse saabumise päeval. Külastajate nimed pannakse kirja ja valvepersonalil on õigus vajadusel külastaja isikut tuvastada dokumendi alusel. Osakonda ei lubata isikut, kelle tulekuks pole eelnevat kokkulepet.
- Külastajatega on lubatud kohtumine osakonna üldruumides, järgides osakonna siseeeskirju.

HAIGLAST LAHKUMISEL

- Lapse poolt haiglas valmistatud joonistused/meistritööd saab soovi korral koju kaasa võtta.
- Lepitakse kokku, kuidas jätkub lapse abistamine peale haiglas viibimist.
- Ootame suulist või kirjalikku tagasisidet oma tööle, mida arvestades oma tööd edaspidi veel paremini teha - mis peaks olema praegusest erinev ja mida me teeme just parimal võimalikul moel.

Kui vajate täiendavat informatsiooni, saate ühendust võtta lasteosakonna valveõega telefoninumbri [7 318 793](tel:7318793) või noorukiteosakonna valveõega telefoninumbri [7 318 863](tel:7318863).

Lisainfo saamiseks külastage ka laste ja noorukite vaimse tervise keskust tutvustavaid veebilehti:
www.kliinikum.ee/psyhhaatriakliinik
www.kliinikum.ee/vaimsetervisekeskus/louna_eesti
www.facebook.com/vaimsetervisekeskus